

Zundert

Theater- en liedteksten

PETER DICTUS

'Rook' is geschreven voor Berichten uit de Samenleving, een samenwerking van De Wetten van Kepler, Productiehuis Brabant, Het Zuidelijk Toneel, Drieons, United-C, Joep Lennarts en Toneelacademie Maastricht. De voorstelling zou eind 2006 spelen in 's-Hertogenbosch, Tilburg en Eindhoven, maar door ziekte van initiatiefnemer Wim Berings is het project uitgesteld. 'Rook' is in januari 2007 integraal gepubliceerd in *Huisvlucht*, het magazine van Producthuis Brabant.

Het nieuwe stuk 'Anna' is geschreven voor Het Zunderts Toneel, bij het 60-jarig jubileum. Het is een scenario voor een multidisciplinaire collagevoorstelling op locatie. **Première: 17 augustus 2007, Annaklooster, Zundert. Zie ook: www.hetzundertstoneel.nl.**

Van de beide liedteksten is 'Kom eens langs' oud. Het lied staat intussen ook op het repertoire van de Zundertse band Rita Lynn. De tekst van 'Beu' is nieuw en dit lied is dan ook nog niet eerder gepubliceerd of zelfs uitgevoerd.

Rook (fragment)

Het kantoor aan de grens is dicht.
 Alles is naar Hazeldonk.
 Aan de grens hier groeit het gras een meter hoog.
 Jo Jorissen is gestopt.
 Geert Sprenkels is gestopt.
 Van Hassel, Dams.
 De chauffeurs zijn weg en de boeren rijden zelf met de auto naar de supermarkt.
 Dus nou zijn wij ook gestopt.
 Wij hebben altijd goed gedraaid.
 Daar zeg ik niks van.

Er zijn geen etalages meer in het dorp.
 Er hangen glasgordijnen voor de ramen.
 En rolluiken.
 Het dorp heeft zijn ogen dichtgedaan.
 We gaan met de tijd mee.
 De gezelligheid is weg.

De geur van een goeie sigaar.

Laatst kom ik thuis van een vergadering.
 Ik ben penningmeester van de ouderenbond, dat hou ik nog aan.
 Het kerkbestuur, het Sinterklaascomité en de harmonie heb ik afgezegd.
 Ben ik de sleutel vergeten.
 Voordeur op slot, achter ook alles dicht.
 Ons Riet heeft de rolluiken al naar beneden gedaan.
 Alles potdicht.
 Ik loop achterom, de buitenlamp springt aan.
 Ik klop op de ramen, niks.
 Ik klop op de deur, niks.
 Ja en dan bel ik toch maar aan.
 Wij hebben achter nu ook een bel.
 Dus ik bel toch maar aan.
 Ons Riet schiet met haar haakwerk een meter omhoog uit haar stoel.
 Als ze het hoort tenminste.
 Als ze de televisie niet te hard heeft staan.
 Na drie vier keer bellen doet ze open.
 Stikbleek.
 Is ze natuurlijk toch geschrokken, ons Riet.
 Het huis is veel te groot zo.

Anna (fragmenten)

Getuige 1

Midden in de nacht worden we door ons moeder uit bed gehaald. Ze zegt niets of ja, nee, ik snap niet goed wat ze roept. Ik ben nog maar vier. Ze pakt mij op d'r arm mee naar beneden. Buiten staan onze Jack en onze Kees met ons vader al op straat. Iedereen roept door elkaar. We gaan naar Janeke Nelemans, een paar huizen verder. Bij Janeke achter in de tuin gaan we een trapje af en dan staan we in de schuilkelder. Een groot hol met planken tegen de kanten. Op de bodem staat een laag water. Niemand heeft geweten dat Janeke een schuilkelder had en nou staat de halve Katerstraat daar binnen. Allemaal vaders en moeders met hun armen vol kinderen en tassen en hun enkels in het water. Ze kijken allemaal naar Janeke. Die houdt zijn ene vinger voor zijn mond en zijn andere vinger omhoog. Iedereen luistert. Buiten klinkt gerommel, heel ver weg. Zo hebben wij de hele nacht gestaan, zeggen ze, want ik ben bij ons moeder op de arm in slaap gevallen. Als het licht wordt, is het gerommel weg en gaat iedereen weer naar huis. Later op de dag rijden er vreemde voertuigen door de straat. Met mannen in groene pakken en met allerlei rommel om hun lichaam en in hun handen. Duitsers, zegt ons vader.

Kind

Tot vanavond en lief zijn, hoor.
Ze zwaait nog naar me.
Maar dan ben ik al het plein opgerend.
De school in.
Het klossen van klompen en schoenen in de tegelgang.
Het galmen en gillen van kinderstemmen.
Tot vanavond en lief zijn, hoor.
En dan zie ik haar niet meer.
En dan zie ik haar niet meer.
Ik dreun Duitse rijtjes op.
En dan zie ik niet dat zij wordt opgepakt.
Ik zie niet dat zij het huis wordt uitgesleurd.
Ik zie niet dat zij valt en haar knie openhaalt.
Ik zie niet dat mijn vader haar helpt opstaan en een klap van een geweer krijgt.

Ik zie niet dat zij in een kar wordt gesmeten, in een trein wordt gezet.

Ik weet niet waar Westerbork ligt. Of Auschwitz.
Daar zijn wij nog niet met Aardrijkskunde.

Getuige 2

Als het varken vet genoeg is, komt de slachter. Die snijdt met een mes een gat in de keel van het varken en wij vangen het bloed op in de pan. Voor de bloedworst. Als we van pan moeten wisselen, knijpt de slachter het gat even dicht om zo min mogelijk bloed verloren te laten gaan. Pas als het bloed op is, stopt het varken met krijsen. Nu de Duitsers er zijn, is dat lawaai een probleem: het is verboden om zelf varkens te mesten en te slachten. Dus nu slaan we het beest met een hamer de hersens in.

Getuige 3

Als de wind gunstig staat, dan kun je op de Markt de smid van Klein-Zundert horen.
En als er een kar met paard over de kinderkoppen hobbelt, dan is dat Rinus Veraart, de voerman van Sjefke de Bie, de boomkweker. Of de kar van Charel van Bergen, de melkboer. Soms hoor je een auto door de straat tuffen. Dat is dan Harrie de Leeuw of Toon van de Wouw of Pietje Hoppen. Nu de Duitsers er zijn, blijven onze auto's binnen. Verstopt onder jute zakken.
Het enige dat je nu in het dorp hoort zijn mussen. Enorme zwermen mussen. En een enkele fiets op het midden van de weg.

Beu

Bep klep klets zwets
Langzaam wordt mijn uitzicht flets
Ik hoor maar amper wat die ander zegt
Goed idee: naar 't café
Het zit al heel de dag niet mee
Ik was beter thuis gebleven in mijn bed
Slappe lulverhalen bij de vleet
Bolle borrelbabbels die ik morgen niet meer weet

Beu

Een biljartstok is een keu
En als je nooit iets wint dan is dat sneu

Dans sjans flirt fleem
En als ik er nou nog eentje neem
Dan val ik direct nog op een natte dweil
Aan de bar en in de war
Ik trek ineens een zware kar
Ik stik nog beter in mijn eigen kwijl
Medelijden om mijn eigen leed
Het is ook zo enorm zodat ik het morgen vast vergeet

Beu

Een hond is soms een reu
Je zult maar Tinus heten, of Thieu

Kop vol, glas leeg
Dacht net dat ik hier nog wat kreeg
Maar dat zal wel niet want die anderen zijn al weg
Dikke lol - dikke lul
Alcohol is misselijk spul
Op het laatst is er alleen maar vette pech
Medelijden om mijn eigen leed
Het is ook zo enorm zodat ik het morgen -

Wat je nooit moet drinken: vieux
Een Fransman neemt er twee zegt dan: deux
Wildplassen is slecht voor het milieu
Een duur woord voor druipeer is gonorroë
Houdoe is eigenlijk net zoiets als adieu

Kom eens langs

in de kraan is water
in de kelder bier
er staan bloemen op tafel
het is gezellig hier
koeken in een trommel
koffie in een pak
alles is aan kant
staat op zijn plak

kom eens langs
je kunt alles krijgen
het is hier goed
ik heb alles aan m'n eigen
kom eens langs
wacht niet te lang
ik krijg het benauwd
van het behang
ben ik bang

fris gewassen
ik kom net uit bad
zaterdag
tijd zat
geld in mijn kontzak
geld op de bank
ik heb een goeie baan
brood op de plank

kom eens langs
je kunt alles krijgen
het is hier goed
ik heb alles aan m'n eigen
kom eens langs
wacht niet te lang
ik krijg het benauwd
van het behang
ben ik bang